

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA III
Vajnorská 47, 832 77 Bratislava 3

Pd 286/15/1103 – 8

Mestská časť Bratislava - Rača
Miestny úrad
Kubačova 21
831 06 Bratislava

Mestská časť Bratislava - Rača		Bratislava 15.2.2016
Dátum: 22.02.2016		
Podacie číslo: 3245	Cíel číslu:	
Prílohy/linky: /	Vybavuje: /	

Vec: Všeobecne záväzné nariadenie Mestskej časti Bratislava – Rača č. 8/2008 zo dňa 18.11.2008 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území Mestskej časti Bratislava – Rača – protest prekurátora

Proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava – Rača č. 8/2008 zo dňa 18.11.2008 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava- Rača, a to proti ustanoveniam § 2 ods. 11 až 19, § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 7, § 4 ods. 2 písm. k), l), ods. 7, § 5 ods. 1, ods. 2, ods. 9, § 6 ods. 2, ods. 3, ods. 7, § 7 ods. 2, ods. 3, § 9 ods. 4

podávam

podľa § 22 ods. 1 písm. a) bodu 2. a § 25 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

protest prekurátora

o ktorom ste podľa § 25 ods. 2 Zákona o prokuratúre povinný rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu. Zároveň navrhujem, aby ste podľa § 25 ods. 3 Zákona o prokuratúre najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonné ustanovenia predmetného všeobecne záväzného nariadenia nahradili ustanoveniami, ktoré budú v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 250zfa ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak obec alebo vyšší územný celok nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia so zákonom. Vo veciach pri plnení úloh štátnej správy môže prokurátor podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

O dôvodnenie

Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti Bratislava - Rača sa dňa 18.11.2008 uznieslo na Všeobecne záväznom nariadení (ďalej len „VZN“) č. 8/2008 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území Mestskej časti Bratislava -Rača.

Preskúmaním predmetného VZN som dospela k záveru, že jeho napadnuté ustanovenia nie sú v súlade so zákonom.

Ako vyplýva z úvodnej časti VZN, Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava – Rača VZN č. 8/2008 vydalo v súlade s ustanovením § 15 ods. 2 písm. a) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave a ďalej na základe § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Mestská časť v § 2 ods. 11, 12 VZN upravila bez zákonného zmocnenia pojem staré vozidlo, ktoré už upravuje ustanovenie § 60 ods. 6, ods. 7 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. Predmetný predpis obsahuje splnomocňujúce ustanovenie pre obec na vydanie všeobecne záväzného nariadenia s uvedením predmetu jeho úpravy v ustanovení § 80 ods.6, ods. 7, § 81 ods. 8, ods. 18 písm. b), ktoré sa však týkajú nakladania s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom. Obec nemôže svojvoľne meniť alebo rozširovať vo VZN zákonnú definíciu predmetu úpravy zákona.

V § 2 ods. 13 VZN mestská časť upravila, že na odstránenie motorového vozidla, pokial' nespĺňa definíciu v zmysle bodu 11, 12 nariadenia platia ustanovenia iných predpisov (odkaz na zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách). V prvom rade je potrebné konštatovať, že zákon č. 315/1996 Z.z. už nie je platný, nakoľko ho nahradil zákon č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a v druhom rade predmetný zákon nerieši odstraňovanie starého motorového vozidla ale upravuje podmienky prevádzky cestných vozidiel a zvláštnych vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a okrem ďalších aj situácie, kedy musí byť vozidlo vyradené z premávky na pozemných komunikáciách. Uvedený odsek je preto zmätočný a nadbytočný, nemajúci oporu v zákone.

Zákon č. 79/2015 Z.z. v ustanovení § 60 až § 68 rieši ako je potrebné nakladat' s vozidlami a starými vozidlami vrátane ich častí a určuje povinnosti pre jednotlivé subjekty, ktoré sú za takéto vozidlo zodpovedné, rovnako zákon upravuje postih za priestupky na

uvedenom úseku správy. Preto považujem úpravu obsiahnutú v § 2 ods. 14 až 19 VZN za presahujúcu právomoc obce, kedy si obec vymedzuje svojvoľne pojem, ktorý ani zákon nepozná (vrak motorového vozidla) a spája s ním povinnosti pre fyzické alebo právnické osoby. Právomoc uvedenej úpravy vo VZN nevychádza ani z ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v rámci samosprávnej pôsobnosti a ani ju nemožno podraďať k ustanoveniu § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v rámci plnenia úloh štátnej správy.

Podľa § 15 ods.2 písm. a) zák.č.377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov, miestnemu zastupiteľstvu je vyhradené uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach s platnosťou pre mestskú časť.

Podľa § 7b ods. 1, ods.2 písm. a), c/) cit. zákona štatút je základným nástrojom na rozdelenie úloh samosprávy Bratislavu a prenesených pôsobností medzi Bratislavu a jej mestské časti a na úpravu postavenia a činnosti mestských orgánov a miestnych orgánov.

Štatút obsahuje najmä základné ustanovenia o postavení Bratislavu a jej mestských častí, a podrobne rozdelenie úloh samosprávy Bratislavu a prenesenej pôsobnosti medzi Bratislavu a jej mestské časti.

Podľa čl. 44 ods. 3 písm. f), g) Štatútu hl. mesta SR Bratislavu mestská časť podľa osobitného predpisu je povinná zabezpečiť odstránenie starého vozidla, ktoré je odpadom z miestnej komunikácie III. a IV. triedy alebo verejného priestranstva v správe mestskej časti, na ktorom poškodzuje alebo ohrozuje životné prostredie, ak si túto povinnosť nesplní držiteľ starého vozidla, a to odovzdaním starého vozidla na parkovisko určené obvodným úradom životného prostredia a zabezpečuje so súhlasom vlastníka nehnuteľnosti odstránenie starého vozidla, ktorého držiteľ nie je známy, a ktoré je odstavené na inom mieste, než podľa § 53 ods. 1 písm. a).

Z predmetného článku štatútu vyplýva, že ide o oblasť preneseného výkonu štátnej správy.

Všeobecne záväzné nariadenia sú právne normy, ktorými obec reguluje spoločenské vzťahy a usmerňuje správanie fyzických a právnických osôb na území obce. Pod pojmom samospráva treba rozumieť ten súhrn miestnych záležitostí, ktorých bezprostredné zabezpečovanie je predpokladom chodu obcí a miest. Z toho vyplýva, že ide o zabezpečovanie miestnych záležitostí, bezprostredne spravovaných v záujme chodu a rozvoja obcí a miest. Samosprávne funkcie obce sú vymenované v ustanovení § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení.

Ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení nezveruje obci v rámci samosprávnej pôsobnosti obce úpravu podmienok nakladania so starými vozidlami, resp. akýmkoľvek časti vozidiel na území obce. Preto obec nemôže vydávať takéto nariadenie na základe ustanovenia 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, ako prejav samosprávnej pôsobnosti obce.

Ustanovenie § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení upravuje oprávnenie obce vydávať všeobecne záväzné nariadenia v rámci výkonu prenesenej štátnej správy, avšak len na základe splnomocnenia zákona a v jeho medziach. Ktorá podmienka v danom prípade nebola splnená.

Normotvorná právomoc obcí predstavuje jeden z inštitútorov vykonávania územnej samosprávy ako aj prenesenej štátnej správy, je zakotvená v čl. 68 a čl. 71 ods. 2 Ústavy SR a bližšie špecifikovaná v ustanoveniach § 6 a nasl. zákona o obecnom zriadení. Rozlišujeme medzi pôvodnou normotvornou právomocou obce realizovanou v rámci výkonu územnej samosprávy a prenesenou (odvodenou) normotvornou právomocou obce vykonávanou v rámci prenesenej štátnej správy. Všeobecné záväzné nariadenia obce možno rozdeľovať aj na "samosprávne nariadenia obce, ktoré sú vydávané pri výkone územnej samosprávy, a "správne nariadenia obce" vydávané pri výkone štátnej správy". V oboch prípadoch obec postupuje na základe ústavných príkazov uvedených v citovaných ustanoveniach Ústavy SR, ktoré však nemožno vyklaďať a aplikovať izolované a nezávisle od iných ustanovení Ústavy SR. Ďalšími relevantnými ustanoveniami sú napríklad čl. 2 ods. 2 a ods. 3, čl. 13 ods. 1 a ods. 2, čl. 7 ods. 4, čl. 120 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorých sú obce pri vydávaní svojich všeobecne záväzných nariadení povinné postupovať a ktoré čiastočne limitujú normotvornú právomoc obce.

Mestská časť v predmetnom VZN určuje povinnosti vlastníkom, správcov alebo nájomcom nehnuteľnosti, ktoré sú s poukazom na § 3 ods. 1, ods. 5 VZN zodpovedné za čistotu a poriadok. Z takto upravených povinností je však zrejmé prekročenie kompetencií mestskej časti, ktorá nad rámec zákonnych ustanovení podľa Občianskeho zákonníka, ukladá povinnosti vlastníkom nehnuteľnosti, čím zasahuje do občianskoprávnych vzťahov majúcich povahu súkromných vzťahov. V § 3 ods. 1 VZN sú za zodpovedné subjekty určení vlastníci, správcovia alebo nájomcovia nehnuteľnosti, ktorým je zároveň ukladaná povinnosť za čistotu a poriadok na nehnuteľnostiach, resp. za vzhľad celej nehnuteľnosti okná, fasády, sokle, brány, strechy, ploty (teda aj na nehnuteľnostiach v ich vlastníctve), v ustanovení § 5 ods. 9 VZN zavázuje vlastníkov kontajnerov a zberných nádob k povinnostiam k uvedenému hnuteľnému majetku, k čomu ich však v žiadnom prípade nemôže zaviazať mestská časť vo všeobecne záväznom nariadení. Práva a povinnosti vlastníkov nehnuteľnosti, ako aj všeobecná úprava vlastníckeho práva je upravená v Občianskom zákonníku.

Mestská časť v predmetnom VZN upravila povinnosti aj vlastníkom súkromných nehnuteľností. Aj podľa Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 94/95 z 13. decembra 1995 v rámci občianskoprávnych vzťahov majú subjekty rovnocenné postavenie. Nariadenie obce predstavuje výkon verejnej moci a zásahy do súkromnoprávnych vzťahov môže realizovať len v súlade s článkami 2 ods. 2, čl. 13 a čl. 68 Ústavy SR.

Taktiež v § 5 ods. 1, ods. 2 VZN mestská časť stanovuje podmienky vlastníkom nehnuteľnosti (stavieb, iných objektov vrátane dvorov, plotov, záhrad a pod.), ako majú udržiavať a ako sa majú starať o svoj majetok. Ako už bolo spomenuté, povinnosti vlastníka sú uvedené v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje aj správanie sa jednotlivých subjektov vlastníckeho práva tak, aby bolo rešpektované vlastníctvo a iných práv ostatných subjektov.

Nad rámec zákona je taktiež úprava uvedená v § 7 ods.3 VZN, podľa ktorého vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľnosti môže zimnú údržbu na chodníkoch zmluvne preniesť aj na inú právnickú, pričom v takom prípade sa plnenie povinností a zodpovednosť vyžaduje od týchto osôb. V danom prípade ide o úpravu čisto súkromnoprávnych vzťahov a obec nemôže do týchto zasahovať, a to ani formou všeobecne záväzných nariadení. Nie je možné totiž nielen určovať, ale ani vymáhať plnenie povinností od iných osôb a takúto povinnosť zakotviť vo VZN. Je nutné uvedomiť si, že obec tu zasahuje do právnych aktov súkromného práva,

ktoré sú upravené v príslušných právnych predpisov majúcich povahu práve súkromných právnych vzťahov.

Podľa **nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 53/00 z 25. apríla 2002**, uverejnenom v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 109, pod č. 251/2002, vymedzenie samostatnej (samosprávnej) normotvornej pôsobnosti obcí v čl. 68 Ústavy SR určuje rámec umožňujúci vydávanie všeobecne záväzných nariadení obciam (konkrétnie obecným zastupiteľstvám) aj bez zákonného splnomocnenia, pokiaľ sú vydávané vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona.

Rozsah normotvornej činnosti obecných zastupiteľstiev je vždy obmedzený základnými právami a slobodami garantovanými Ústavou SR. Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, koná tak nad rámec čl. 68 Ústavy SR a dostáva sa do rozporu aj s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého *nariadenie obce nesmie odporovať Ústave SR ani zákonom*. Všeobecne záväzným nariadením ani v samostatnej pôsobnosti obce nemožno upravovať "miestne záležitosti" v rozpore s existujúcou zákonnou úpravou. Obecné zastupiteľstvá v samostatnej pôsobnosti na vydávanie VZN zákonné splnomocnenie zásadne nepotrebujú, lebo ich vydávajú v medziach svojej pôsobnosti, ktorá je odvodená jednak priamo z Ústavy SR a jednak zo zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, pričom čl.2 ods. 3 Ústavy SR v kontexte s čl.13 ods. 1 Ústavy SR v tej súvislosti, že „povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach“ treba systematicky interpretovať tak, že v danom prípade sa pod pojmom „na základe zákona, v jeho medziach“ rozumie Ústavou SR a zákonmi vymedzená samosprávna pôsobnosť obcí. VZN obce nemožno považovať za nesúladné s Ústavou SR len na tom základe, že vo svojich ustanoveniach obsahuje aj bližšiu úpravu o povinnostiach vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám, *ak tieto povinnosti majú inak oporu v zákone a neprekračujú ústavny ani zákonný rámec*.

Je možné konštatovať, že mestská časť pri prijímaní predmetného VZN dôsledne nerešpektovala Ústavu SR, príslušné zákony a súvisiace všeobecne záväzné predpisy, čim došlo k prekročeniu rozsahu jej normotvornej pôsobnosti.

Podľa § 4 ods. 1 zák.č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

V § 4 ods. 3 cit. zákona je demonštratívne vymedzená pôsobnosť obce. Podľa § 4 ods.3 písm. f), g) obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamäti hodnotí obce, ďalej zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žúmp a miestnu verejnú dopravu.

Podľa § 6 ods. 1, 2 cit. zákona obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; *nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými*

zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 2 ods. 2, 3 zák. č. 40/1964 Zb. **Občiansky zákonník** v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Občiansky zákonník**“), v *občianskoprávnych vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie*. Účastníci občianskoprávnych vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchýliť.

Podľa § 123 Občianskeho zákonného, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 124 Občianskeho zákonného majú všetci vlastníci rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonného sa vlastník vecí musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohrozíť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynnimi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

Podľa § 420 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonného každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa **nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 54/00** z 31. októbra 2001) pri uplatnení normotvornej právomoci orgán územnej samosprávy môže ukladať povinnosti, avšak nie spôsobom, ktorý by obmedzoval základné práva a slobody nad rámec zákona.

Taktiež podľa ďalšieho **nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 94/95** z 13. decembra 1995, uverejnenom v Zbierke zákonov SR, čiastka 1, pod číslom 3/1996), právomoc určovať pravidlá správania v právnom predpise sa orgánu územnej samosprávy priznáva voči všetkým, ktorí sa zdržujú na území územnej samosprávy. Rozsah tejto pôsobnosti však nie je obmedzený. Zákon o obecnom zriadení ustanovuje, že nariadenie obce nesmie odporovať ústave ani zákonom (§ 6 ods. 1).

Z toho vyplýva, že pri úprave právneho postavenia osôb zdržujúcich sa v regióne podliehajúcim pôsobnosti územnej samosprávy má orgán územnej samosprávy povinnosť rešpektovať právne postavenie osôb v tom rozsahu, v akom ho ustanovuje ústava a zákony, najmä nemôže obmedziť práva osôb priznané im ústavou alebo zákonom. Orgán územnej samosprávy je oprávnený ukladať všeobecne záväzným nariadením povinnosti osobám, avšak len pri zachovaní ich základných práv a slobôd a len za podmienky ustanovených ústavou a zákonom.

Je zrejmé, že cieľom prijatia predmetného VZN bola snaha o zabezpečenie verejného poriadku a čistoty na území mestskej časti, ako aj postih za jeho porušenie, čo badať najmä z formulácie § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 7 predmetného VZN (ktoré týmto protestom prokurátora navrhujem zrušiť z dôvodov v ňom uvedených). V rozpore so zákonom je taktiež ustanovenie § 9 ods. 4 predmetného VZN, podľa ktorého ak znečistenie neodstráni právnická alebo fyzická osoba, ktorá za čistotu a poriadok zodpovedá podľa tohto nariadenia, môže to z poverenia Miestneho úradu vykonať iná organizácia na náklady zodpovednej právnickej alebo fyzickej osoby. Povinnosť zaplatiť pokutu podľa § 11 tohto nariadenia nie je týmto dotknutá.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o priestupkoch“) priestupkom je zaviné konanie, ktoré porušuje alebo ohrozí záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutel'ny podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 3 Zákona o priestupkoch na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanovi, že je potrebné úmyselné zavinenie.

Podľa § 72 Zákona o priestupkoch sú v konaní o priestupku účastníkmi konania

- a) obvinený z priestupku,
- b) poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Podľa § 73 ods. 1, 2 Zákona o priestupkoch je občan obvineným z priestupku, len čo správny orgán vykonal voči nemu prvý procesný úkon. Na takého občana sa hľadí ako na nevinného, kým jeho vina nebola vyslovená právoplatným rozhodnutím. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať.

Z citovaných právnych ustanovení je teda zrejmé, že sankciu za spáchanie priestupku možno uložiť iba páchateľovi priestupku, ktorého možno ustaliť len v priestupkovom konaní. Mestská časť preto nesmie bez takého priestupkového konania prenášať zodpovednosť a najmä určovať zodpovednú osobu, ktorá bude do budúcnosti povinná znášať sankcie. Z oprávnenia aplikovať ustanovenia platnej právnej úpravy o priestupkoch nemožno odvodiť oprávnenie vytvárať priestupkové právo a najmä určovať správanie, ktoré sa vo všeobecne záväznom predpise označí za priestupok.

Podľa § 48 Zákona o priestupkoch priestupkom proti verejnemu poriadku je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 47, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takým konaním ohrozí alebo naruší verejný poriadok. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 33 eur.

Aj keď predmetné ustanovenie § 48 má povahu splnomocnenia na normotvornú činnosť priestupkovom práve, je nutné brat' zreteľ na to, že za konanie ktoré je priestupkom, lebo sa ním ohrozí alebo poruší verejný poriadok, môžu orgány územnej samosprávy vo všeobecne záväznom nariadení ustanoviť len také správanie, ktorým sa neuplatňuje ústavou priznané základné právo alebo sloboda (vid'. Nález ÚS sp. zn. II. ÚS 94/95).

V zmysle nálezu ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 56/2000 pokiaľ sa normotvornou činnosťou obce ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, aj pôvodná (originárna) normotvorná pôsobnosť obce (mesta) je limitovaná čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý môže konáť, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Preskúmaním predmetného VZN bola zistená ďalšia nezákonosť, a to v úprave § 3 ods. 3, § 4 ods. 7, v ktorom je zakotvená povinnosť stavebníka udržiavať stavebný priestor v čistote, označiť stavenisko tabuľou s údajmi stavebníka a stavby a po ukončení stavebných prác uviesť celý priestor stavby a príľahlé okolie do čistého a pôvodného stavu. Je nutné uvedomiť si, že úprava práv a povinností v zmyslezák.č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je už preneseným výkonom štátnej správy na obce. V tejto súvislosti obci (resp. mestskej časti) absentuje zákonné splnomocnenie, na základe ktorého by mohli byť práva a povinnosti stavebníka upravené. Dávam pritom do pozornosti § 6 ods.2 Zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach.

Ďalšou úpravou nesporne nad rámec oprávnení, je úprava povinnosti, resp. zákazu uvedeného v § 4 ods.2 písm. l) VZN, podľa ktorého je na verejných priestranstvách mestskej časti zakázané svojvolne kresliť a písat' akýmkoľvek materiálom na plochy, objekty a iné hnuteľné a nehnuteľné veci, ktoré nie sú na tento účel vyhradené. Uvedené konanie je totiž už postihnutel'né podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého kto poškodí cudziu vec tým, že ju postrieka, pomaľuje, popíše farbou alebo inou látkou, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. Obdobne je nad rámec zákona úprava obsiahnutá v § 4 ods. 2 písm. k) VZN, podľa ktorého je na verejných priestranstvách zakázané umiestňovať plagáty, reklamy, inzeráty a oznamenia na iných miestach, ako na to určených. Uvedené konanie je postihnutel'né podľa § 47 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, podľa ktorého priestupku sa dopustí ten, kto znečistí verejné priestranstvo, verejne prístupný objekt alebo znečistí verejnoprospešné zariadenie plagátovou výzdobou, komerčnými a reklamnými oznamami alebo zanedbá povinnosť upratovania verejného priestranstva. S poukazom na ustanovenie § 11 VZN obec, resp. mestská časť nie je oprávnená posudzovať totožný skutok aj ako priestupok, pokiaľ je skutková podstata už upravená v Trestnom zákone alebo v zákone o priestupkoch.

Podľa § 3 ods. 4 VZN je usporiadateľ, resp. zvolávateľ verejného zhromaždenia povinný nahradíť prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na zeleni a iných zariadeniach verejného priestranstva. Práva a povinnosti zvolávateľa zhromaždenia, ako aj účastníkov zhromaždenia sú upravené v zákone č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve. V prvom rade je

potrebné uvedomiť si, že obec nemôže upravovať zodpovednosť medzi účastníkmi zhromaždenia v rámci výkonu samosprávy. Taktiež nie je možné formou VZN prenášať zodpovednosť spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na jeho zvolávateľa. Je nutné mať na zreteli princípy zodpovednosti upravené v súvisiacich právnych predpisoch.

V ustanovení § 6 VZN je zakotvená povinnosť čistenia chodníkov, resp. čistenie verejných priestranstiev.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov tento zákon upravuje výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, *práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov*, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy (§ 3) a orgánov štátneho odborného dozoru (§ 3c) vo veciach pozemných komunikácií.

Podľa § 9 ods.2 cit. zákona závady v schodnosti priechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdných úsekoch ciest cez obce, ako aj závady v schodnosti miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov, sú povinní odstraňovať správcovia miestnych komunikácií. Závady v schodnosti chodníkov príľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, sú povinní bez prieťahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívateľia nehnuteľnosti, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

Je sice pravdou, že podľa § 9 ods.3 cit. zákona rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojimi všeobecne záväznými nariadeniami, avšak v takejto úprave si nemôžu prisvojiť si právo definovať, resp. rozširovať definície pojmov obsiahnutých vo vymedzenom právnom predpise, ktorým je spomínaný cestný zákon.

Mestská časť totiž v § 3 ods. 7, § 6 ods. 2 VZN určila povinnosť čistiť chodníky a priestory medzi chodníkom a nehnuteľnosťou a zadefinovala chodník hraničiaci s nehnuteľnosťou aj ako chodník oddelený pruhom pozemku slúžiacemu iným, ako komunikačným účelom (napr. zeleň) a prístupové chodníky vedúce od nehnuteľnosti k obvodovým chodníkom alebo chodníkom pozdĺž vozovky. Ďalej prístupové chodníky vedúce od obvodových chodníkov alebo chodníkov pozdĺž vozovky ku vozovke a pozdĺžne spojnice obvodových chodníkov až do vzdialenosťi 20 metrov od nich. Za chodníky sa pre tento účel považujú aj schody, lávky, rampy, podchody, terasy a pod., ktoré spadajú do vyššie uvedeného vymedzenia. Ďalej v § 7 ods. 2 alinea tretia VZN rozšírila obec povinnosť aj na miestne komunikácie IV, triedy, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné prevádzke motorovým vozidlám (napr. schody, cestičky pre chodcov, samostatné cyklistické cestičky, podchody a nadchody, lávky, samostatné vnútroblokové chodníky, terasy a pod.) a na prístup pre užívateľom bytov k stojiskám nádob na domový odpad, ako aj manipulačný priestor na odvoz odpadu pred stojiskom v šírke minimálne 3 metre.

Povinnosť odstraňovať závady v schodnosti chodníkov vzniknuté znečistením sú v zmysle cestného zákona povinní odstraňovať iba správcovia, vlastníci alebo užívateľia príľahlých nehnuteľností. Mestská časť úpravou uvedenou vo VZN išla nad rámec úpravy uvedenej v cestnom zákone.

V rozpore so zákonom je taktiež upravené ustanovenie § 6 ods.3 VZN, v ktorom obec jednak ukladá povinnosť čistiť pruh bližšie neidentifikovaný o šírke 1,5 metra, ktorý nie je

označený ako chodník, osobám, ktoré však žiadne zákonné ustanovenie k tejto povinnosti nezavázuje. Totiž podľa § 9 ods. 1 cestného zákona sú závady v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií bez prieťahov povinní odstraňovať *ich správcovia*. Podľa § 3d ods.5 písm. d), ods.6 cit. zákona správu pozemných komunikácií vykonávajú, ak ide o prejazdné úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce - *obce*, pripadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené. Vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie *udržiavať* v stave zodpovedajúcim účelu, na ktorý sú určené.

Taktiež ustanovenie § 6 ods.7 VZN je v rozpore s vyššie citovaným § 9 ods.2 cestného zákona. Povinnosť zabezpečovať čistotu a schodnosť príľahlých chodníkov nemožno preniesť na iné zodpovedné subjekty, ako na tie, ktoré sú jasne vymedzené v spomínanom § 9 ods.2 cestného zákona.

Je potrebné mať na zreteli tú skutočnosť, že rozsah normotvornej činnosti obecných, resp. mestských zastupiteľstiev je *vždy obmedzený základnými právami a slobodami garantovanými Ústavou SR*.

S poukazom na uvedené považujem protest za dôvodne podaný.

JUDr. Diana Lauková
prokurátorka